

Continent'a Redactorului

si
cancelari'a Redactiuniie in
Strat'a Morariloru Nr. 12.Leterile nefrancate nu se voru
nimf decatu numai de la corespun-
dinti regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esti Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretiuul de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 2 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anul intregru . . . 12 „ „ „Pentru Roman'a
prea. intregru 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 - 8 „ = 8 „ „Pentru Inscritiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a tim-
brale pentru fishes-care publica-
tiune separatu. In loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Cire elect. part. a „Federat.”

ta in Siomeut'a	in 26	aprilie,	la 10	ore	20	min.	a. m.
ta in Pest'a	„ 26	„	„ 10	„	30	„	„
„ la Redact.	„ 26	„	„ 11	„	15	„	„

**Candidatur'a lui Vasiliu Popu in
Cerculu Tasnadului o aplaudamu. Suc-
cesulu este sigur, de-cum-va si zelo-
ulu Georgiu Popu cu brav'a inteli-
gentia basescena voru lupta in intere-
alu natiunei romane ca pana acum.**

Mai multi Romani.

Federatiunea persecutata de nou.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei, respective
partia dlu ministru alu justitiei estradede, in sie-
dinti'a de la 27 aprilie, pre deputatulu Alesan-
dru Romanu, fostu redactoru, er' acum'a
proprietariu si editoriu alu acestui diariu, si care
de presinte se afla in temni'a d'in Vatiu, pentru
ca a cutezatu se publice in diariulu seu dorinti'a
natiunei romane, dicemu lu estradede, pentru ca
se fia trasu de nou in naintea tri-
bunaliu pentru unu articlu aparutu in Nr.
69 alu „Federatiunei” d'in anul trecut. In nu-
merulu prossimu vomu relatá in detaiu totu de-
cursulu siedintiei, era de asta-data ne marginimu
numai a spune omnipotentiloru d'lei, ca pre acosta
cale nu voru casciga amicitia natiunei romane.

Brigandagiu financiaru.

**Prin emporiile principale ale piatelor eu-
ropene** vagabundeza una banda intregra de specu-
lanti discreditati si scapatati, cari intreprindu me-
serfele cele mai periculoase si ambigue, fiindu ca
se afla chiaru in pusetiunea ferice, d'a cuteza tote
si d'a lu pote perde nemic'a, pentru ca n'au ne-
mic'a, neci chiaru renume bunu. De regula, ei se
numescu banchieri, negutiatori mari; de multe ori
porta titulu de baroni si conti seu se punu in
legatura cu acesti-a. Insielatiunea, de carea se
servescu mai adese-ori pentru a se vira in cercu-
rile financiare, consiste in a latf minciune, cumca
atare personalitate incoronata seu escelinte, a ca-
roru-a pusetiune nu li permite d'a se demite in
speculatiuni pecuniarie, li au datu milioane nenu-
merate, pentru a negutiatori cu ele pre conta
loru. Unu vagabundu afirma, ca posiede milioanele
reginei Isabellei. Unu altu vagabundu voiesce a
ne ameti gerandu-se de proprietariulu capitalorlu
familiei princiarie Taxis, si unu alu treilea afirma,
ca ar' despune, pentru scopuri de speculatiune, de
averea claustrorlu bogate d'in Belgia. Si acosta
se continua cu una variatiune admirabila, ba in Pa-
risu s'a intplatu degia, ca unu aventurieri
financiaru cerca, cu tota seriozitatea, unu „placement”
pentru milioanele regelui d'in Dahomey, de alu
carui plenipontetiatu se legitima, ce s'a termi-
natu cu acosta, ca a primitu unu „placement” gratuitu
in un'a d'in galerele imperiali, pentru a-si recorí,
pre cati-va ani, pre inventiosulu seu capu in ae-
rulu celu rece alu lacuriloru.

„Una alta insielatiune, practisata adese-ori de
acesti speculanti siarlantani consiste in a se insi-
nuá de oferitori de bani la cate unu guvern
strimtoritu si in a inchiaia unu negotiu (Geschäft),
candu apoi se invirtescu cu negotiuulu acestu-a in
busunariu printre capitalisti, pentru a castiga ba-
nii, pre cari au disu ca-i posiedu.

„In acestu brigandagiu financiaru sunt re-
presentate tote natiunile: anglesi, francesi, ger-
mani, si in anii mai d'innainte Austria era tea-
trulu, unde acosta siarlantania innalta comitea
marile sale fapte. Acuma a devenitu insa-si Vien'a
una piatia potinta de capitalu, si, multumita lui
Ddieu, nu mai avemu lipsa d'a cadé in manele
furiloru de busunarie d'in strainetate. Innainte de
duoi si trei ani, candu „ametiela de fundatiuni”
si-a radicatu capulu, placutulu odoru alu acestei
ametiela a fostu atrasu la sine glote intrege de
industriari. Ei veniau in masse d'in Londra si

Parisu, d'in Francofurtu si Stuttgart cercandu, a si
realisa aice vicleniele loru pre calea fundatiu-
niloru.

„A trecut in se si acestu tempu de aur, si
acuma acestu brigandagiu financiaru si-indrepta
atentiunea spre Orientu si Principatele dunarene.
E cunoscutu, catu de tare astu dega despoiata
Turcia in modulu acestu-a. Nu sta mai bine nece
cu Egiptulu si vice-regele seu. Chiaru si prin-
cipatulu Roman'a e struncinata amaru de acesti
aventurieri financiaru.

„Dreptu-ace'a suafuimu in modu urgente
pre amicii nostri d'in Roman'a, ca se ie la anima
tristele esperintie facute pana acuma, si se nu se
mai lase a fi despoiati de siarlantani, cari se
ivescu in Bucuresci cu cele mai atragutorie im-
biari, cugetandu numai la viclenie. N'are ore
tier'a d'a suportá destule greutati, pre cari i le
impuse imprumuturile de pana acuma, si voiesce
inca a-si mai lega de gramadiu noue pietre de
mora? Guvernulu romanu trebuie se nesuiesca a
introduce unu echilibriu intre perceptiuni si ero-
gatiuni, si mai bine se introduca una sporire mo-
derata de contributiune, decatu a se arunca de
nou in braciile usurieriloru, inchiandu unu im-
prumutu, care ar impune tieriei, pre unu siru
lungu de ani, greutati neinvingibile. Daca tier'a
a adusu cu placere si voiesce inca a mai aduce
sacrificie, pentru a sustiené destule cali ferate,
atunci o intielegemu, ca-ce erogatiunile caliloru
ferate sunt erogatiuni productive, cari se fructi-
fica forte bine; ele sunt ca si semenatur'a pre
carea economulu o concrede pamentulu, pentru a
o recastiga insutitu. Inse, a inchiaia imprumute
numai pentru a le arunca in gatlegiulu molocului
deficitulu, este una politica financiaria stricatosu,
ca ci, pentru a acoperi recerintiele unu unicu
anu, tier'a se baga in detorie si se ingreunedia
pentru una vietia intregra de omu.

„Ni se spune, ca banc'a franca de aici ar' fi
tramisu la Bucuresci pre directorulu seu, dlu Bauer,
pentru a inchiaia unu imprumutu cu guvernulu
romanu. Cetitorii nostri cunoscu acosta banca
franca si sciú prebine, ca ace'a nu posiede puterea
financiaria, pentru a realisa unu negotiu regulatu
de ore si care insemnate. Banc'a franca duce de-
gia de mai multi ani miserabila sa vietia in pia-
tia de aice, si d'ntre multele negocie importante,
cari s'au inchiaiatu in decursulu acestui tempu,
nu i s'a concrediutu nece unulu. Nime nu pote
ave incredere in banc'a franca, si conformu intre-
gei sale genese neci ca-si pote casciga vre una-
data una atare. Dupa ce valurile ametiela de funda-
tiuni si-au ajunsu culmea, dlu Erlanger, care a ere-
ditu in Francofurtu una butica de promesse, veni
la Vien'a si infiinta banc'a franca. Inse banc'a
n'are nece clienti nece negocie, si, in locu de ca-
pitalu, posiede mai alesu propriile sale actiuni. E
greu de a ghici, d'in ce venituri solvesce locali-
tatile biuroului seu. In septemanele d'in urma se
arangiara aice cincii negocie mari: calile ferate
turcesci, imprumutulu ungurescu, calea ferata
Gratiu-Iaurinu, Przemysl-Lupkova, imprumutulu
pentru regularea Dunarei, si banc'a franca n'a
cutezatu nicairu a pasi seriosu chiaru si nuwai
ca concurenta, ca ci sciea pre-bine, ca va fi numai
de risu.

„Pentru acosta, banc'a franca strabate acuma
in padurile romanesce, pentru a despoiá acolo, ce
aice nu pote a-i succede. Suntemu inse con-
vinsi, ca guvernulu romanu nu se va lasa se fia
nebunitu de acosta banca, carea este cea d'in ur-
ma d'ntre tote bancele vienesu. S'au luat degia
mesure, ca se se scia si in Bucuresci, ce e
acosta banca franca. Pentru intreprinderi solide
avemu aice in Vien'a cu totulu alte poteri de ca-
pitalu, cari posiedu si merita incredere, si cari in
totu momentulu aru fi gat'a d'a pasi cu Roman'a
in una transactiune reala. Era banc'a franca ar'
trebuí se aiba in Bucuresci sortea, carea a avutu-o
pretotindene unde s'a viritu, adeca: d'a fi arun-
cata pre usia afara.”

„Osten.”

Responu corespundintelu d'in Pest'a alu „Gaz. Trans.” si unu-a d'ntre „consiliariasi.”

Nu ne amu ocupatu in deosebi in diariulu
nostru de infiintarea teatrului natiunalu, ci amu
salutatu simplu acosta idea. Deputatii nostri au
adusu acosta cestiune chiaru fi in sala dietei ma-
giare. Discursurile Ddloru Hodosiu si Stan-
escu, tiente in caus'a teatrului romanu, voru
fi inca viu imprimate in memori'a cetitoriloru
nostri, precum si resensulu cu care fure imtemp-
nate d'in partea tuturoru magiariloru.

De si vocea deputatiloru romani remase fara
resultatu, ca-si in tote cestiunile nostre natiunali
pertratate in diet'a magiara, ei se intrunira si, prin
unu apelu subscrisu mai de toti insi, au invitatu
pre intielegintii romani d'in Bud'a-Pest'a la una
conferintia in 18 fauru st. n. pentru a se consulta
in privintia teatrului romanu. Cei invitati s'au in-
trunitu, afara de cati-va insi. Resultatulu acestei
conferintie se scie atatu d'in diariulu nostru,
catu si d'in cele lalte diuarie romane. Ce'a ce a
mai urmatu in conferintia a dou'a, tiente in 28
mariu st. n., inca se scie. Ide'a infiintarii unu
teatru natiunalu romanu d'in coce de Carpati este
dara asta-di pusa in lucrare. Ddieu se ne ajute si
se binecuvinte ostenelele acelor barbatu romani
zelosi, cari lucra pentru binele natiunei nostre pre
ori-ce terenu. Daca i vomu spriginí, fia-carele dupa
poterile sale materiali si spirituali, teatrulu romanu
se va face atunci, candu se va poté, si intr'atata
in catu se va poté. Destulu ca, inceputulu seriosu
si regulatu s'a facutu. Inca una data dara, salutá-
mu ide'a teatrului romanu; salutámu pre acei
barbatu romani, cari s'au convinsu de necesitatea
realisarii ideei si s'au apucatu de lucru, in urm'a
intrunirii loru si conformu consultariloru loru
sincere, unanime si romanesce!

Daca nu ne insiela memori'a, doue voci ro-
mane s'au radicatu contra teatrului romanu: un'a
in „Albin'a”, alt'a in „Gazeta Trans.”, intre cari
inse deosebirea e forte mare, ca-ci pana candu
Dlu Siepetianu si-espune parerile sale in
„Albin'a” cu tota obiectivitatea si cu tota cuviin-
tia ce se cere de la unu omu, care voiesce a
combate una idea in publicu, pana atunci in-
tentiunea principala a Dlu corespundinte d'in Pest'a
alu „Gazetei Trans.” este de a insulta si a batu-jocuri —
fara de neci unu motivu — pre inteligintii (ti-
neri) romani si pre foiele redigate (era) de
(tineri) romani (aceste sunt propriile Dsale
cuvinte); pana ce Dnulu Siepetianu vor-
besce cu tota seriozitatea, cu tota bunavointia si
cu totu respectulu ce lu detoresce objectulu, pana
atunci Dlu corespundinte d'in Pest'a
alu „Gaz. Trans.” ni spune — in unu tonu
reutatosu — ca aplausele intielegintiei tenere ro-
mane s'aru fi potutu numf mai potrivitulu „fre-
netice” decatu entusiastice; pana ce
Dlu Siepetianu vorbesce cu tota solenitatea
limbei romane, pana atunci corespundinte
tele „Gazetei Trans.” ni spune, intr'unu
tonu ce nu dovedesce decatu unu dispretiu si una
inganfare necalificabila catra limb'a romana, ca elu
adeca ar' dori ca se faca d'in fia care romanu eco-
nomu cate unu „consiliariasiu” si sa-i
dee cate una carutia cu patru cai.
Ori-ce omu, care are unu picu de educatiune, unu
picu de bunavointia, unu picu de nobletia de
anima, cu unu cuventu, unu picu d'in acosta ce
se numesce omenia, va respecta parerile
contrarie, convingerea pura, espressionile nobile
si fara rancore a le Dlu Siepetianu, si va
despretiu insultele malitiose, reutatea animei si
inganfarea stupida a corespundintelu d'in Pest'a
a „Gaz. Trans.” Acestu corespundinte, care vor-
besce numai preste umeru cu opiniunea publica
romana in Nr. 17 alu „Gaz. Trans.”, i-amu adre-
satu noi insi-ne lectiunile d'in Nr. 22. alu „Fed.”
sub titulu: Unii d'ntre betranii
nostri; acestu corespundinte insulta si batu-a
jocuresce pre intielegintia tenera romana, ereca
este sperantia natiunei; acestu corespundinte, ca

— afara de una inganfara vana, semnu alu ignorantiei si stupiditatii — nu posiede nimicu ce l'ar potè distinge de naturele cele mai degenerate, vorbesce cu disprețiu despre diurnalele romane; că-ci ce insemna cuvintele lui proprie despre teatrulu romanu, despre intielegintia tenera romana si despre diurnalele romane? Nu dovedescu ele disprețiu, insulta si batu-jocura? Ecce-le: „Ide'a acésta — adeca a teatrulu romanu — capetă aripi, sboră in tote părțile locuite de romani si acesti-a insetati de o placere sublime strigara cu una gura: teatru nationalu! teatru nationalu! si nemica alt'a cră materi'a de conversare, intre inteligintii (teneri) romani, si de scriere, in foiele redigate (éra) de (teneri) romani.“ Ce insemna parentesele nejustificate si repetitiunile éra-si nejustificate de „tineri“? Nu este ore insulta acésta? Celu ce pricepe încet-va poterea cuvintelor, se va convinge despre maliția cor-spundimului inca mai bine d'in notiția unde elu d'ce că „l'ule „entusiastice“ ale intielegintei tenera romane s'ar potè numi mai potrivitu „frenetică“, inse i este uritu de acésta espressione. Pricepemu noi bine distinctiunea si așretuirea între sine a cuvintelor „entusiastice“ si „frenetică“? Cum de nu ti-a fostu rușine s'è o faci, Dle corespundinte? Că ai dorî DTa, Dle corespundinte? S'è faci „consiliariu“ d'in fia-care romanu economu si s'è dai câte una carutia cu patru cai? Sioda dorintia pentru DTa; că ci pre cine ai insultă atunci candu toti romanii economi aru fi „consiliariu“? Lasa-ne s'è remanemu noi intieleginti teneri romani si s'è redactăm diurnale, si ori candu vomu exprime una idea, batu-jocuresce-ne pre noi, asié, precum ti-place DTale că-ci, precum ti-amu spusu-o, noi nu vomu s'è fimu „consiliariu“ de ai DTale. De ocamdata asculta inse, ce ti-vomu spune noi, cari neci că ni-amu scuturatu bine pulbera scolaria de pre pitore, precum te esprini DTa, asculta, d'icemu, ce ti-vomu spune despre „consiliariasiulu“ DTale: Ce este „consiliariasiu“? Este unu disprețiu cu care te adresezi cătra opiniunea publica romana că ci, daca ai posiede ori cătu de putienu sentiu de seriositate si de bunacuvintia, necum s'è d'cei că ai dorî a face d'in fia-care romanu câte unu „consiliariasiu“, dar' nece chiaru consiliariu, precum s'ar' exprime ori-ce romanu, care se deosebesce de DTa. Mai antîiu este séu impertinintia a exprime publiculu romanu una asemene dorintia stupida si nedemna de gur'a unui omu cu minte si anima, séu este una ignorantia. D'ca esti ignorantu, Dle corespundinte, — acé'a ce inse noi nu credemu, — apoi nu va atrică ca s'è vini cu noi a inghitî pulbera scolaria si a invetiá, că publiculu romanu disprețuesce pre „consiliariasiulu“ DTale si iubescce pre consiliariulu de omenia; invetia, că unu romanu de omenia trebe s'è d'ca consiliariu si nu „consiliariasiu“, precum te ai exprimat DTa intr'o foia seriosa. Invetia, că publiculu romanu astepta de la unu romanu expresiuni corecte si romanesci si nece decatu „consiliariasiu“ ci consiliariu. Inse nu ignorant'a vorbesce d'in DTa, ci ironia malitiosa, disprețiu si inganfarea. Invetia dara, că nimene n'a vorbiu intr'unu tonu mai degiositoriu cu publiculu romanu decatu DTa, candu ai d'ceu că, daca ar' fi vorb'a numai de a dorî fara a cugetá, apoi ai dorî ca s'è faci d'in fia-care economu romanu câte unu „consiliariasiu.“ Intr' adeveru, DTa ar' fi trebuitu s'è cugeti că caracterulu disprețiuitoriu alu DTale ti a dictatu una maniera de cugetare nedemna de publiculu romanu, cătra care te adresezi cu ea. Invetia in fine, că publiculu romanu inca astepta celu putienu atâca cuvintia dela DTa, căta dovedesci si ai doveditu totu-de-un'a, de siguru, celoru ce respecteza mai multu publiculu romanu decatu DTa. Noi nu ne vomu dá ostenele de a-ti raspunde nece la deductiunile puerile a le DTale d'in Nr. 24 alu „Gaz. Trans.“, nece la calculii conscientiosi, cu cari voiesci s'è ni areti, că noi n'am u cugetatu cătu se spendera la anu pentru unu teatru ore care-va. Noi nu pricepemu glumele necalite si insipide ale DTale, precum regeneratori si nu scîice mai tori ai natiunei, etc., ci ti-vomu dechiará francu, că nu „Gur'a Satului“ a scrisu articulu „Unii d'ntre betranii nostri“ in Nr. 22 alu „Fed.“ ci noi insi-ne, unu teneru de 28 ani, care neci că si-a scuturatu bine pulbera scolaria de pre pitore si nu scimu, daca are vre-unu peru albu pre capu, dar' care cu tote aceste scie deosebî încet-va inganfarea si marsiavia caracterului de modestia si de soliditate, precum vomu dovedî mai bine candu va, decatu asta-di. Nu onorabilulu dnu Iosifu Vulcanu, redactoru alu „Familiei“

si alu „Gur'e Satului“, a scrisu articulu d'in Nr. 22 alu „Fed.“, ci noi insi-ne, la provocarea insultatoria a DTale contra intielegintei tenera romane si contra diurnalelor romane. Séu dora ai facutu gluma, Dle coresp., aducundu pre „Gur'a Satului“ in „Fed.“ si ai creditu că nu vomu avé curagiulu de a te cautá in faccia? Amu veditu, că de la DTa se pote impleri ori-ce, cu tote aceste écane: ne cunosci bine, că-ci ti-am spusu tote in faccia. D'ca vei cugetá bine, vei vedé că nu noi ci espressionile degiositorie a le D. Tale te areta, cine esti si ce ajungi. Afara de acésta, s'è bagii de sepa, Dle coresp., că nu „Gur'a Satului“ trage in noroiu si tarbacela pre omenii onesi si loiali, ci faptele loru proprie i tragu in noroiu si tarbacela; apoi s'è mai scii, Dle coresp., că unu omu beatu séu nebunu este de compatimitu si nece candu de insultatu, dar' inganfarea stupida este gretiosa, este pururea de desprețiuutu. D'ca ai fi DTa capabilu de vr'unu bine, apoi nu ai esclamá in Nr. 25 alu „Gaz. Trans.“: „Poti fi mandia „Familia“, că ti a succésu a trage dupa tine cea mai mare parte a intielegintei romane d'in Pest'a pre cale ratecita“, etc., ci ca unu romanu, carui-a i jace la anima binele natiunei sale, ai fi intrunitu insu-ti DTa intielegintia romana d'in Pest'a spre atare scopu nationalu, inse DTa nu esti capabile de asié ce-va, ci te apuci de a insultá pre redactorulu „Familiei“ si „Gur'e Satului“! Da, da, „Gur'a Satului“! Hinc ilae lacrimae!! Cu tote aceste „Gur'a Satului“ va combate totu-de-un'a vitiulu, inganfarea, disprețiuulu si interesele marsiave a le ori si cui. Me pricepi, Dle corespundinte? Da, da, rancorea personale te face a insultá pre intielegintia tenera romana si pre diurnalele romane, că ci altmintrea ai fi combatutu ide'a teatrulu fara de insulte si disprețiu cătra unii si cătra alții; că ci altmintrea te-amu fi veditu in fruntea vre-unei idee nationali, de cultura, de scole, etc. ce te prefaci că ti-jacu la anima numai pentru ca s'è te poti acatiá de persone. Continua-ti, Dle coresp., comentariile DTale in „Gaz. Trans.“, că-ci noi nu ti-vomu mai raspunde la el; acé'a ce d'cei in Nr. 28 alu „Gaz. Tr.“, că „neci că vei pretinde in veci, neci că a pune vr'unu pondu séu insemnate pre respectulu d'in partea nostra“ nu caracterizeza decatu caracterulu insultatoriu, disprețiuitoriu, si inganfatu alu DTale. D'ca te vei corege si vei scî ce este bun'a cuvintia, noi te vomu pretiú si respectá. Ti-amu dat lectiunile nostre in Nr. 29 alu „Fed.“ pentru ca s'è te coregi si s'è scî de aci incolo cum trebe s'è vorbesce despre intielegintia tenera romana si despre diurnalele romane. Pana acuma vedemu, că esti totu celu de mai inainte. Pana candu? Acésta intrebare atérna de la DTa. Ti-insemna inse bine, Dle coresp. că numai tonulu disprețiuitoriu si inganfatu alu DTale ne-a silitu a-ti dá lectiunile nostre, si nece decatu opiniunea contraria a DTale relativa la infintiarea teatrulu romanu, ca-ci noi respectamu opiniunile contrarie, d'ca purcedu d'in convingeri pure si nu d'in interese marsiave si personali, de cari, dorere, amu veditu destule si pre cari le vomu combate, d'ca le vomu vedé in ori-cine, fia elu chiaru „consiliariasiu“, — s'è me ierti d'ca me servescu de espressionea inganfata si disprețiuitoria a DTale; eu me voiu servi de acésta espressione si in respunsulu ce lu dau numai decatu unu ia d'ntre „consiliariasiu“, care in articulu: Unu nou are opagu, Nr. 27 alu „Gaz. Tr.“, me dechiará de „unu calumniatoriu malitiosu si infam, de ucigatoriu pre furisiu de onore, de care nu te poti nici a perá, cum nu te poti scuti de canele muscatoriu pre furisiu“, d'in cauza că, condemnandu in Nr. 28 alu „Fed.“ sentintia tribunalului d'in Tours; prin carea ucigatoriulu principe Petru Bonaparte fú absolvitu, am eschiamatu: „Invetiati voi „consiliariasiu“ servili, că recompens'a voastra nu pote s'è fia decatu disprețiu chiaru si d'in partea stapaniloru vostri.“ Da, da, Dle „consiliariasiu“, eu asiu repeti acésta esclamatiune ori de câte ori „consiliariasiloru“ servili, fara d'a me teme ca sum unu ucigatoriu de onore, atunci candu d'ceu „consiliariasiu“ servili. Au dora n'ai veditu DTa „consiliariasiu“ servili, in tote tempurile, in tote locurile? Este necesariu, ca s'è-ti spunu nume? Eu credu, că nu, pentru că nomina sunt odiosa.

Inse, ce? Eu am pusu pre „consiliariu“ si pre judecatorii romani intr'o categoria cu juratii d'in Tours, cei fara sentiu de onestitate si moralitate, cu acelu esemplariu alu servilismulu abjectu? Eu n'am facutu acésta: 1) n'am d'ceu nicairi „consiliariasiu“ romani, cu atatu

mai putienu judecatori romani; 2) eu nece că recunosc, că existu consiliari romani; acésta este si a fostu absurditate la no d'in coce de Carpati, unde am potutu vedé titlu vane ca: Hofrath cu apitete de „geheimer“ am potutu vedé belsô titkos tanácsos; dar' n'am veditu nece una data: rumâniseru precum aru d'cei cei de la „Presse“, — caroru titlu inca li este spinu in ochi unu teatru romanu d'in coce de Carpati si cari d'ceu ca romanii sunt pu cari si corespundintele „Gaz. Tr.“ ar' mai so adauge unu cari — walachischer Rath, séu belsô titkos román tanácsos; 3) eu m'am adr. satu numai „consiliariasiloru“ servili; 4) eu credu ca meritele unoru romani nu sunt nece decatu d'a fi consiliari, care este unu titlu vanu, ci d'a fi distinsi prin fapte maretie si nationali; onore si stima acestoru-a! 5) n'am intielesu pre toti „consiliariasiu“ ci numai pre cei servili. Inca unadata, pardonu pentru cuventulu „consiliariasiu“, care nu e alu meu ci alu corespundintelui „Gaz. Trans.“, de la care l'ai luat si DTa, Dle „consiliariasiu.“ Eu l'am luat de la DVostre ambii — d'ca sunteti doi — ca s'è ve inveti u onestitate si moralitate.

Cine este inse „consiliariasiulu“, care me numesce ucigatoriu de onore? Elu absolve pre ucigatoriulu Petru Napoleonu, pre care l'a condamnatu tota lumea; elu vorbesce de cetatiani iubitori de ordine, stimatori ai legiloru si asiediminteloru statulu si de socialisti si revolutiunari, cari se punu a supra legei si in contra sentintieloru emanate pre temeiulu legiloru sustatorie. Da, da, sciu eu bine, ca sunt omeni, chiaru si între romani, de acei-a cari au fostu iubitori ai asiediminteloru Schmerlingiane, si totu ei sunt astadi iubitori ai asiediminteloru Beust-Deák-Andrassi-ane, si voru fi mane iubitori ai asiediminteloru turco-mongole, etc. in infinitum. Dlu „consiliariasiu“ nu este ore unulu d'ntre acesti-a? Cine s'ar' mai potè indofi?

Fara d'a fi vr'unu cavaleru séu „consiliariasiu“. — titluri vane cari, fara de onestitate si moralitate, fara de convingeri pure si fara de soliditate in conduita nostra publica politica, n'au nece unu pretiu, — eu me dau pre fatia, Dle „consiliariasiu“ si me numescu cu numele. La insultele DTale de „scriitorasiu“ nu raspundu nimica. D'ca sustieni ca, prin espressionea „consiliariasiu“ servili, ti-am ucisu onorea, esi la lumin'a d'lei, ca s'è te vedu, ca-ci faptele sunt impreunate cu personele. Vei vedé atunci, ca eu me sciu umil' pana in tierina inainte-a virtutii si meriteloru adeverate, dar' nece una data nu inaintea „consiliariasiloru“ servili si ticalosi. Éra, d'ca vei continuá a me atacá sub anonimitate, apoi scfi bine si DTa, ce valere si nume ti-voru dá omenii onesti si morali. Eu voiu d'ce in mine: Conscia mens recti famae mendacia ridet.

Ionu Porutiu.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedintia de la 26 aprile.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Colom. Száll. D'in partea guvernulu au fostu de faccia ministrii: Melch. Lónyay, bar. Ios. Eötvös si Balt. Horváth.

Presiedintele saluta pre deputati urandu-li sanetate, potere si perseverantia in oper'a loru legelatoria. Dupa acé'a se presinta mai multe petitiuni, cari se transpunu comisiunei petitiuarie.

Se procede la statorirea agendelor pentru siedintia de mane (27 apr.) Dupa una discutune scurta, presiedintele statorese agendele camerei in modulu urmatoriu:

1. Mesagiulu camerei magnatiloru in afacerea proiectulu de lege despre pensiunarea judecatoriloru si a oficialiloru judicali.

2. Mesagiulu camerei magnatiloru in afacerea proiectulu de lege despre infintiarea curtii de contabilitate.

3. Raportulu comisiunei de imunitate in afacerea deputatiloru Alesandru Romanu si Svetozaru Miletics.

4. Projectulu de concludu alu ministrelui Eötvös, relativu la esmitarea unei comisiuni pentru a discute proiectele de legi despre invetiamentu.

5. Petitiunea cetatii Pest'a, relativa la contragera vamei pentru pardosela.

6. Mesagiulu camerei magnatiloru in afacerea proiectulu de lege despre responsabilitatea judecatoriloru.

Siedintia se inchiaa la 11^{1/2} ore a. m.

2) ea provocare serioasă și românească c' tra spectati domni judecatori d' in districtulu Naseudului!

Abruđu, in dominec'a floriloru 1870.

Cetindu in Nr. 25. alu „Gazetei de Transilvania“ patriotice'a propunere a Ilustratei Sale Domnului consilieriu alicu, Iacobu Bolog'a, pentru conlucrarea asociunilor romane si asié a totoruru romaniloru d' in Ostrungaria spre a si intemeiá d' in puterile loru de la Academia romana de drepturi, cum fostu miscatu pâna in anima, ca s' o vedu s' unu mai in graba infintiata, pentrucá speru, c' geniatiunea venitoria si juristii romani ce se voru adapá cu sciintele de dreptu d' in unu institutu nationalu, d' ora voru cautá a aperá drepturile connatiunaliloru loru cu mai multa ardore de câtu se templa acum pre multe locuri.

Sum seracu de avere, nu am nemica fara onorea si unu caracteru solidu si nepetatu, am inse o iubire de dreptu care me indetoresce de multe ori a-mi lasá familiá in lipsa, numa ca s' potu contribui si eu ce-va pentru inaintarea binelui romanu! Nu am ereditu de la parentii mei decâtu unu sentiu neclatitu de dreptate, care mi-l'am nobilitatu prin propriile mele ostenele, studiandu drepturile in una academia straina! si domne! cum me doreá anim'a candu audiamu imputandu pre cutare professoru germanu juristiloru romani, pentru c' dora nu au cunoscintia de ajunsu d' in limb'a germana; si pre lunga tote acéste me afiu indemnatu, totu ce mai sperediu in vietia mea c' asiu poté casciga pentru copilasii mei, — a consacrá pre altariulu natiunei, si in favorulu infintiandei academice romane de drepturi!

Unchiulu meu, Athanase Motiu Dembulu, m'a adoptatu in 18. Septembrie 1856 cu tote drepturile, prerogativele si indetoririle unui filiu conjugale, si ca atare in 9. Novembre 1867 morindu, am devenitu exclusivulu lui erede la o avere miscatoria si nemiscatoria nu neinsemnata in comun'a Sagra, districtulu Naseudului; dar' mani rentatiase ca ale locotenentului emeritu Demeter Kittu care, fiindu unchiulu meu cutropitu de betranetia si asié dar' ne mai potendu scrie, fiindu c' tremurá preste mesura tare, se dedase a-i ispraví tote treburile scripsali si asié a-lu si subscrie intru una imitatie pre câtu se póte de buna, folosindu-se de acésta ocaziune, fiindu condusu de sentiuulu lui draconicu contr'a mea, a compusu doue ultime dispusetiuni: unu codicilu si, pre superabundantia, si unu contractu de rente-vite in numele unchiului meu si in favorulu servitorei unchiului meu Maria Iuga, a barbatului acesteia Terente Iuga, care si-au petrecutu vietia prin detentiele de la Gherla, — fiindu omu de ace'a sama, — si a fiulu: acestora, Ioanu Iuga, pre care unchiulu meu l'a sustienutu pre la scóle pâna ce a absolvitu gimnasiulu, parte in Bistritia, parte Blasiu si parte Beisusiu — si d' in care fiindu c' este unu june carui a i place a fi mai de multe ori craiu decâtu trediu si care d' in ce a ce a invetiatu — afara de flueru — póte nu va trage in vietia sa veri unu folosu, pentru c' este derbederu in celu mai strictu sensu alu cuventului, m'au invertitu cu acesti 3 individi intru unu processu mersiavu, care póte voiu mori, dar' finitulu nu i-lu voiu ajunge, pentru c': dosindu in decursulu câtu a fostu betranulu meu unchiu pre patulu doreriloru pre cum si la or'a morței, 647 $\frac{1}{2}$ 400 fl. in duoidieceri, 100 fl. in taleri, 24 lingure mari si 12 mize de argintu, 2 lingure mai mari de argintu de scoua ciorba, 2 orologie de aur, d' intre cari celu de dama cu catena de aur, junci, vaci, bucate, fenu, vestimente de casa si de trupu, in unu pretiu totalu de 647 $\frac{1}{2}$ 1128 fl. v. a., au de unde se proceda cu mine, si au poterea de a-mi traganá caus'a pâna ad calendas graecas!

Nu mai am sperantia a ajunge ce-va d' in tote cele miscatorie, a remasu inse averea nemiscatoria pentru care e disputa, c' cui s' ar compete, si ace'a se afla sub ingrirea unui curatore cerutu de mine, si ace'a constá d' in doue case, gradina si 70 parcelle de pamentu aratoriu, fénatiu si pascuu.

Ingrigirea data asupr'a averei unui curatore fú de câtra Marit'a Tabula reg. judeciaria prin decisiunea de la 22. Maiu 1868, Nr. 4912, radicata d' in motivu c' instantia prima nu e incercatu mai inainte de tote intre parti una invoie, c' io nu mi-asiu fi aretatu titulu de dreptu la lasamentulu unchiului meu, pre lunga tote c' am achisu contractulu meu de adoptiune in copia vidimata — si pentru c' Iuganii aru fi fostu incunoscintiatii despre predarea averei nemiscatorie in man'a unui curatore numai dupa indeplinirea actului prin Dlu cancelistu Anutia.

Aceste motive nefiindu, afara de celu d' antaiu, fundate, in 12 Augustu 1868 mi-am subscernutu in terminulu deschisu plansorea de nullitate impreunata cu recursu, si pâna in ultim'a Octobre 1869, Domnii judecatori d' in districtulu Naseudului nu o-au subternutu la locurile competente, bagu sama nu li-au placutu a audi si a ceti, c' cine-va li spune adeverulu francu si fara reserva.

Dar' ce e mai multu, processese criminali tentate inca in Aprile 1868, contr'a Demeter Kittu pentru fauri-

rea de documente false, si contr'a Iuganiloru, caror'a Kittu li este complice pentru dosirea unei asié insemnate averi miscatorie — d' in carii Ioanu Iuga sciá platí en'p'a de vinu prin Ciepanu cu 1 $\frac{1}{2}$ si ausciutu jocá rol'a de szolgabiroú d' in districtulu Naseudului — prin Clusiu! si, contr'a lui P. T. (pre acest'a lu crutiú, nu voiu a-i scrie numele in publicu) pentru crim'a peculatului, c' si a insusitu cele 200 fl. in duoidieceri, ce unchiulu meu deduse lui ca s' i suporte spesele de immortalare, prelunga tóte c' Dlu presiedinte alu tribunalului d' in Nasedu relatiunedia inca in 31. Iuliu 1869, sub Nr. 198, la Maritulu presidiu alu Tabulei reg. jud., c' le va terminá intru una luna de d'fle, pâna astadi, cu scoirea mea, nu sunt terminate, ba, precam s'au cercetatu de intellitu (?), nece c' mai potú sperá la unu rezultatu favoritoru, pentrucá s'au datu tempu malcontentiloru s' e de tóte la o parte si au fostu lasati toti pre picioru liberu, in contr'a prescrizeloru §. 156 a pr. p., pentrucá altcum aru fi ingenuchiatu la cele 11 urserie permise inzedaru de la tribunalulu militaru d' in Clusiu si altele de la Tabla.

In vederea acestoru constellatiuni, — vedendu c' de la parentii mei nu am luatú nemica, er' sperantiele mele de a eredi cu tempu ce-va avere dupa ascendenti nevetei mele, inca le vedu cutropite de totu, pentrucá si aci ca si d' in colo insielatorii si siarlatanii au mai multu audiu si mai mare intrare, succedendu-li si aci a aduce pre mos'a nevetei mele la nemiceia indirecta a unei intogmiri ultime testamentarie, d' in care natiunea si tinerimea scolara cu tempu poteá trage folosu — despre ce mi-este martore Dlu vice-notariu, Candidu Albini, Dlu concipientu de advocatia, Basiliu Maioru si Dlu notariu primariu Simeonu Corcosiu, pentrucá o seduca ca o bestrana ce este a-si imprasciá totu ce a cascigatu in vietia, pre la individe care tragu folosulu la momentu, cu care numele ei nu va fi eternisatu nece o data; avendu mai de parte in vedere, c' pâna candu voiu traí io si bun'a mea neveta, pote vomu fi in stare a ne ingriji de crescerea si venitoriuulu copilasiloru nostri si fara avere de la alti; — in urma avendu in vedere, c' pote Domnedieu nu voiesce ca io si neveta mea s' e mai avemu alta avere in lume decâtu onorea si reputatiunea nostra, apoi sentiuulu si indemnulu de a nu póti de la altii nemica, ba, dupa poteri, s' e ne implinim si detorint'a cátra natiune, ca asié, luptandu-ne cu neajunse, ni se voru inpućiná si inimicii, m'am decisu irrevocavere a face in folosulu natiunei mele si respective in folosulu infientiandei Academice romane de drepturi urmatori'a

Cessiuine:

1. Dereptulu meu de ereditate la intrég'a avere nemiscatoria estravillana a unchiului meu Athanase Motiu Dembulu aflatoria in districtulu Naseudului, comun'a Sagra, sub Nrii Top.: 730, 731, 779, 780, 781, 877, 1000, 1242, 1466, 1478, 1520a, 1520b, 1608, 1874, 1912, 1913, 1986a, 1086b, 2364, 2638, 2684, 3278, 3279, 3363, 3385, 3763, 3814, 4173, 4203, 4273, 4405, 4415, 4577, 4634, 4864, 4902, 4974, 5001, 5024, 5287, 5288, 6044, 6148, 6149, 6325, 6406, 6456, 6457, 6702, 6703, 6767, 6768, 6812, 6813, 6902, 7006, 7038, 7093, 7123, 7465, 6095 si doue locuri aratorie si de fenu, aflatórie pre otarulu comunei Runecu in districtulu Nasedulu, celu d' intâniu, intre Rusu Onisioru si Tóderu Ana, de doue d'fle de plugu, si celu de alu duoilea intre Teleanu Filipu si Stefanu Giuveliu de una d' de plugu si unu caru de fenu, apoi parcellele de pre otarulu Sagra de sub Nrii Top.: 2712, 3747 si 4632 le transpunu, conformu §. 393 alu Cod. civ., natiunei romane d' in tote provinciele Ostrungariei in folosulu si favorulu radicarei unei academice romane de drepturi, irrevocavere.

2. Comitulu infintiandu pentru administrarea fondulu academice romanu va priimí indata si la cea d' infatia solicitare, ce o voliu priimí de la ace'a, atatu contractulu meu de adoptiune in copia vidimata judecatoresece cu datulu d' in 18 septembrie 1856 si intaritu in 11 Octobre 1856, Nrulu 1841, câtu si tote scriptele c'ate le am a mana, de candu me procedezu, ba in casuri de lipsa, me oblegu a-i servi cu possibile dislucire, ce aru avé de lipsa; mie si urmasiloru mei mi-reservediu inse singuru dreptulu de proprietate la cas'a de sub Nr. Conscript: 186, cu fundulu si gradina intravillana, er' templandu se s' e moru inainte de a-mi poté cresce copilasii — fara a voii s' e sciu, c' am io ori neveta mea nemuri, si nevoiundu a-mi lasá copiii mei in grigea acelor'a, — pre acei-a i incredintiezu exclusivamente sentiuulu romanescu de fratietate a intregii natiuni romane, — observandu c' loru li remane averea mea ce o amu cascigatu in sudorea faciei mele si pre dreptu aci in Abrudu, nefiindu ajutoratu de cine-va cu ce-va.

3. Comitulu administratoriu de fondulu academicu romanu va lua, ca cessiunariulu meu, asupr'a si, cu dat'a ce va pasí in vietia, portarea processului mai de parte asupr'a maiestritiloru pretendenti de ereditate la averea nemiscatoria a unchiului meu Athanase Motiu Dembulu, enumerata in punctulu primu, si succedendu-i a nu fi traganatu, precum am fostu io, ba, succedendu-i a esi invingatoriu, ce'a ce, deca mai este unu sentiu de dreptate in omenii cari administrédia dereptatea, nece c' dubi-

tediu, atunci candu am in vedere c' mie in casulu celu mai reu mi-se compete partea legale pre diuemetate d' in intregu lasamentulu tatalui meu adoptivu, prin urmare natiunea nu pote esi nece pre unu casu fara veri-o do-banda, atunci va deveni nomine natiunei romane d' in tote provinciele Ostrungariei, si respective nomine fondulu academicu de drepturi, proprietariulu exclusivu alu totoruru pamenturiloru mai susu aretate, si ca atare va dispune cu ele dupa placu, se va poté intabula in cãrțile funduarie, nu va avé dereptulu inse a le instraina si abaliená, pentrucá voiescu cu acésta s' e eternisedie numele unchiului meu Athanase Motiu Dembulu, care mi le-a lasatu.

4. Detorie dupa unchiulu meu nu au remasu, prin urmare de atari nu voru cadé in sarcina fondulu academicu de drepturi romane.

Acum, spectati si mariti Domni judecatori de la tribunalulu districtulu Nasedu, neougetandu dora c' ve veti mai arogá dereptulu a me numi' nebunu, pentrucá mi-aperám dereptulu — precum m'ati poreclitu Domn'a Vostra, — rogandu-ve ca s' e dati uitarei totu necazulu ce vi l'am causatu io in decursulu processului ne mai fiindu asié dar' io pretendentele la lasamentulu nemiscatoriu alu lni Athanase Motiu Dembulu, pentrucá celu miscatoriu a trecutú ca fumulu, sciti Domn'a Vostra cum, — ci d' in contra, natiunea romana, care striga necontentitu dereptate in tote partile si nu este adese ori ascultata nece chiaru de fiii síi, ve rocomendu caus'a acésta, ca causa de interesu comunu romanescu, si ve provocu pre ce aveti mai santu, pre onorea vostra, decideti-o dupa dreptu si dereptate, dar' cu intellite, ca natiunea s' e vina in posesiunea locuriloru, ce le cedezu io, câtu mai in graba. — Ganditi mai autaiu de tote c' sunteti romani, c' aveti detorintia cátra natiunea vostra, desbracati-ve de pasiuni, ca io de averea mea in folosulu natiunei mele, nu lasati s' e se incuibe in voi caracterulu sasescu alu egoismului si materialismului, inainte de tote lucrati dreptu poporului vostru, c' pre altii in mediu-loculu vostru nu aveti, nu lasati veteranii lupteloru s' e ve radieme paroti pretoriului, pâna candu voi alunecati la cãte fapte dedemne romanului, pentrucá domnedieu, care ne-a sustienutu pâna acuma nescirbati in esistinta nostra nationale, s' e ve ierte gresielele vostre cele de volia si cele fara de volia, si asié s' e ve pota binecuventá posteritatea lucrãrile vostre, er' nu s' e ve blasteme ca generatiunea nostra pre husarii lui Bach!

Aperati dar' natiunea si fondulu academicu de drepturi romanu in contr'a pretensiuniloru de ereditate ale nedemniloru si ale presumtiviloru in dereptu, pentrucá de la ei natiunea nu va trage folosu nece una data, onorati prin fapt'a vostra derepta aducerea a minte a lui Athanase Motiu Dembulu, er' pre mine lasati-me, nu me aperati, me voiu aperá io.*)

Basiliu Bosiota Motiu Dembulu

Assessoru judecatoriei de comitatu a Alb. inf. d' in Abrudu si jude singulariu in tractulu Zlagnei.

Comitatulu Clusiuului, 1870.

Onorata Redactiune!

Torturele constitutionali, comise in comunele Uliesiu si San-Georgiu publicate in Gazeta Nr. 1, pre aci au produsu una sensatiune iritatoria, nu pentru c' dora acele nu aru fi derepte, séu aru fi rare, — ci mai cu s'ema pentru c' fratii maghiari ascriu acele fapte unui romanu renegatu, cu care se faliau, pana acuma, c' e de alu loru! Intr'adeveru, Andreiu Trutia mai inainte docente, er' acuma Trutza Endre adjunctu de solgabirãu, spre indignarea umanitatei se lasa a fi instrumentu deositoriu la mai multe fapte, nenobile si inconveniente umanitati.

Inainte de acésta cu 2 ani, candu fostulu jude procesuale, respective slabanogulu de Kaszon y Ignac z pentru mai multe fapte si vertuti constitutionali, respective abusuri oficiali, fuse depusu si inlocuitu cu unu proprietariu bogatu, a nume: Siko Lajos d' in Siopeteriu, care afara de fudulia si incrediuulu in bogatia sa, ne avendu nece baremu idea despre principiile administratiunei politice, inse totu si dupa principiuulu fratiloru maghiari constitutionali, cari la alegerea amplotiiloru nu cauta, scientia, aptitudine, demnitatie si activitate, ci numai necsu, bogatia, gura larga, pipa mare, pinteni si bãta, apoi fia larva cãtu de gola, — s' e nu fia vatematu — acestu Domnu Siko Lajos fú propusu, candidat, alesu séu mai bine numitu jude procesuale, si dupa ce neaptitudinea acestui domnu erá cunoscuta la locurile competente, i-s'a datu de adjunctu, secretariu, séu mai bine conducatoriu pre copilandrulu Andreiu Trutia, care numai de cãtu s'a transformatu in Trutza Endre.

Acum'a, daca omnipotenti de la cãrm'a comitatului au binevoitu a face solgabirãu pre dlu Siko Lajos, si daca magnificii Dni dela cãrma n'au aflatu de secretariu,

*) Cele-lalte diurnale romane sunt rogate s' binevoiesca a reproduce acestu actu de cessiune in favorulu academicei romane in totu cuprinsulu séu.

Red.

instructoriu s'eu directoriu pentru dlu Siko pra unu altu conducutoriu mai aptu de catu pre junele Trutia, trebus se li spunu, ca faptele si abuzurile cele despotice si intru adeveru demne de compatimittu ale Dlu Trutza Endre se si-le ascria inaltei loru intieptiuni, — era fratii maghiari se benevoiesca a nu ne arunca noe romaniloru faptele cele demne de compatimittu ale ambitiosului Trutza Endre, ca-ce Dlu Trutza Endre de multu a incetatu a fi romanu, adeca de multu a trecut in castrele vostre; — apoi voi l'ati crescutu, voi l'ati cultivatu, voi l'ati facutu, — voi l'ati alesu, — voi l'ati comandatu — alu vostru instrumentu este, — si in bene si in reu voi ve folositi cu d'nsulu, — deci asoriatu-va faptele lui totu v'oe, — ca-ce pentru voi si in interesulu vostru le-a comisu, — deci vedeti de-lu si purificati!

Era noe nemica alt'a ne remane de catu a ve imputa, ca voi pre intelegentii cei apti, activi, demni, morali si modesti i persecuati, incuiati si torturati, — si spre nefericirea patriei voiiti si doriti a ve sierbi cu ast-feliu de personalitati nepreceptorie si fara de inteligentia, — ca astu-feliu ignorantia si absurditatele vostre se pota trece de fapte basate pre lege, si ca atari se fia respectate.

Poftimu numai a merge totu pre acesta cararusia, si veti salva sentiulu patrioticu!

Tote aceste se intempla pre terenulu administrativu, unde se vede ca principiulu constitutiunei administrative e voluntatea, bastonulu si abuzulu, — dar' en se vedemu cum se administreza justitia, — si in catu e asecurata libertatea personale si a averei, si spre lamurire se luamu unu cercu alu unei judecatoris singularis, de exemplu se luamu pre celu d'in Teaca, in care cercu sunt 48 comune cu 40,000 locuitori, si unde ca jude singulariu domineza de 3 ani, in neaptitudine, famosulu asesoriu si jude singulariu Georgiu Lazaru, a carui origine confusa e publicata in unulu d'in numerii Concordie d'in anii trecuti.

Acestu asesoriu Georgiu Lazaru a sierbitu sub absolutismu ca actuariu, si candu concipientele avocatulu Dr. Rothenstein d'in Clusiu, care de actu e jude singulariu, pare-mi-se in Hatiegu, merse in una cauza urgente la Bentida, sub decursulu pertractarei, presiedintele cercuale vedindu ca nu scie nece scrie, l'a numitu inaintea concipientelui si a partidelor „debitoculu lui Ddieu;“ — dupa incetarea absolutismului ia succesu a fi denumitu asesoriu la sedri'a d'in Abrudu, — unde nu preste multu tempu a capetatu consiliulu abeundi, in urm'a carui-a prin diferite uneltiri, pentru mai marea nenorocire a justitiei, a fostu in asemenea calitate transpusu de asesoriu la sedri'a comitatense d'in Clusiu, unde firesce, ca ca asesoriu si-a avutu biuroulu s'eu separatu si i s'a inpartitu unu cancelistu inteligente si activu.

Inse ce se vedi! presiedintele tribunalulu de atunci, la catu-va tempu a esperiatu, ca intr'adeveru ca asesoriulu Lazaru nu scie nemica, ba nece scrie corect, — candu per consequentiam, dupa mai multe admoniari, a aflatu de bine a-lu pune sub curatel'a oficiosa a cancelistulu s'eu, — asiè catu tote referadele ce le facea acestu asesoriu Georgiu Lazaru, d'in partea presiedintelui la parafirare nu se primeau, daca nu erau contrasemne de cancelistulu s'eu!

Poftimu! mai debue aci comentariu?!

Acesta nu e anecdota, acestu-a e faptu implenitu pre terenulu justitiei in seclulu alu XIX, — spre constatare, presiedintele de atunci traesce acumu in pensiune, traesce activulu cancelistu de atunci, er' acum inzaintatu, si ce e mai multu, acesta o constata si actele d'in registrarura Sedriei comitatense d'in Clusiu.

Apoi mai pote fi mirare, ca respectulu institutulu justitiei actuale de sub coron'a S. Stefanu intru atat'a e decadiutu inaintea Europei culte, si mai pote fi mirare, ca Ungaria impreuna cu partile ei nu are creditu inaintea comerciului d'in Europa, — si cum nu! candu regimulu pre una atare personalitate neapta o tiene si sustiene de sbiciu pedepsitoriu pre unu cercu de 48 comune, cu 40.000 locuitori.

Pre terenulu criminalu a incuiatu, arestatu, escortatu, ba ignorantia si stupiditatea lui a mersu pana acolo, catu d'nsulu in decursulu lunei lui Marte 1869 a arestatu de una data pre trei prunci ai lui Ioanu Dedianu d'in Pinticu, i-a tienutu in arestatu d'in Teaca 3 septemane arestatu, apoi i-a escortatu la Clusiu. Intre acesti 3 prunci a fostu unulu numai de 9 ani, plugulu lui Ioanu Dedianu a statutu 4 septemane. Firesce acesti 3 prunci, cum au fostu escortati la Clusiu, dereptatea Tribunalulu i-a eliberatu numai de catu, si asesoriulu Georgiu Lazaru i-s'a scrisu, ca daca nu scie legea, baremu atat'a ar' debu se scia, ca pruncii sub 14 ani nu potu comite crima, — inse cu tote ca d'nsulu a capetatu de aste nasuri mai multe, totu-si pentru mai mare derogare a justitiei e sustienutu si pana asta-di!

Totu acestu Georgiu Lazaru, a citatu inaintea judecatoriei pre Siulea Nicolae alu Lupulu d'in Uifalau pre 26/1 1870 pre care, prezentandu-se, fara se-lu asculte l'a trantitu si incuiatu in temnit'a cea rece a judecatoriei, unde l'a tienutu pana in 29 ian. 1870.

Este de notatu, ca carcerulu nu a avutu ferestre, si ca in septemana acc'a a fostu unu frigu de 28° Reaumur.

Bietulu moritoriu Siulea Nicolae, de cate ori s'a insinuat, nu a fostu ascultat, fara contemnative i-s'a d'nsu, se astepte, — sambata dupa media-di (29/1) l'au gasitu in temnitia tiapenu, inghiaciatu si mai mortu, — apoi asesoriulu Lazaru infricandu-se, fara se-lu asculte l'a eliberatu, inse bietulu Siulea Nicolae n'a potutu merge, — ci arestantii politici d'in temnit'a judelei procesuale, d'in compatemire, l'au luat, si d'in ambitu mai mortu l'au tereitu in temnit'a loru, unde a fostu caldu, si unde preste nopte s'a mai desghiactiatu, apoi domineca a esitu, cu greu s'a dusu pana in drumu, unde cadiendu jos, nescari sasi d'in compatimire l'au dusu in una casa privata, si au demandatu la ai sei d'in Uifalau, se vina dupa d'nsulu, candu numai de catu fem'a, fratele lui si Zetesiu Gregoriu au venitu cu sania lui Holirea Stefanu si domineca ser'a in 30 ian. 1870 l'au dusu a casa, inse miercuri, adeca in 2 februaru 1870, a moritu, — poporul d'in Uifalau impreuna cu nevasta si nemurele mortulu, in unu stadiu forte iritatu, s'au dusu la casa judelei comunale si a notariulu pretendendu se faca aretare, inse acesti-a n'au voiitu a face pasi in contr'a asesoriulu Lazaru d'in respectu si tema, inse poporul s'a iritatu si mai tare, si nece ca au voiitu a-lu ingropu, sperandu ca va merge vre-o comisiune se-lu sectiuneze, astu-feliu nevasta si nemurele au tienutu mortulu pana luni in 7 2 1870, candu l'au ingropatu, si apoi mai multi au mersu la Teaca de au radicat incusa la judele procesuale in contr'a judelei comunale si a notariulu, ca acesti-a nu facu aretare; candu apoi i s'a demandatu notariulu se faca aretare.

Era veduv'a impreuna cu 2 copii a remasu fara barbatu, orfani — seraci ca vai de ei; inse dupa ce nece dupa aretare nu vine nemica, veduv'a e decisa a merge in persona la Dlu Emanuelu Pechy.

Intemplamintele le vomu urmari si suo tempore raportu.

Dnii de la carm'a Comitatulu, convingundu-se pre deplinu despre debilitatea si neaptitudinea asesoriulu si judelei singulariu Georgiu Lazaru, cu inceputulu lui iunie 1869 au tramisu la Teaca unu cancelistu cu titulu de asesoriu onorariu, pentru ca se faca referad'a civile independente de judele singulariu Georgiu Lazaru, er' Georgiu Lazaru a fostu avisatu a remane numai si numai cu referad'a criminalu.

In cerculu judecatoriescu alu Tecei, de candu susta acesta, nece candu nau fostu 2 asesori, fara atat'u sub absolutismu, catu si dupa elapsarea acelu-a a fostu totu numai cate unu asesoriu, inse dorere, dnii dela carm'a Comitatulu, cu daun'a statulu, cu compromiterea institutulu justitiei si in detrimentulu locuitoriloru d'in aceste 48 comune, in locu se sustiena unu asesoriu demnu, aptu si conscientiosu, sustiene 2 nepreceptoru si neapti!

Cu totu respectulu rogu pre Dnulu ministru de justitia, se aiba bunetate a lua notitia despre sensulu acestei corespondintie, pentru ca la procsim'a organizare se-i cunosca, — er' pre Dlu comite supremu, precumu si pre Dlu procuroru alu onorab. Tribunalu comitatense d'in Clusiu, intru asemenea cu totu respectulu i-rogu se i-e notitie, si se pedepsesca abuzurile, si neglegentia oficiale a celoru individi neapti.

Si ca nu cum va se se dica, ca acesta corespondentia vine dela unu caracteru debile sub masc'a anonimitatei, — eta despre cele dise ieu raspunderea a supr'a mea.

—Z.

Noutati Straine.

Paris. 24. aprile. (Proclamatiunea imperatulu Napoleonu.) „Journal Officiel“ publica urmatori'a proclamatiune a imperatulu:

Francesiloru!

Constitutiunea d'in 1852, constituita conformu puterii carea mi o-ati atribuitu mie si carea ratificata prin optu milione voturi a restituitu imperiulu, acesta constitutiune a procuratu Franciei 18 ani gloriosi de pace si prosperitate. Ea a asecuratu ordinea si a lasatu calea deschisa toturoru ameliorariloru.

Cu catu securitatea s'a intaritu mai tare, cu atat'u s'a datu liberatii unu terenu mai largu. Inse schimbările succesive au intortocatu principiile castigate prin plebiscitu, cari nu s'au potutu schimbá fara una proclamatiune c'atra natiune.

Se recere deci, ca poporul se aprobe unu nouu pactu constitutiunalu ast-feliu, precumu s'a intemplantu odinora cu constitutiunile republicei si ale imperiulu.

In acele doue epoce se credea, precumu asta-di si eu credu, ca totu ce se face fara de voi, este nelegalu.

Constitutiunea Franciei imperiale si democratice, marginita la unu micu numeru de principie,

cari se nu se pota schimbá fara consentiementulu vostru, va ave avantajulu, de a dá una forma definitiva progreselor facute si de a asecura principiele regimulu contr'a nestatorniciei politice. Timpulu ce se perde asiè adese ori cu controverse infertile si pline de patima, se va intreluintia dupa ace'a intr'unu modu mai folositoriu, spre a cautá mediu-loce pentru inaintarea bunastarii morale si materiale a multimei celei mari.

Me adresezu c'atra voi toti, cari ati invinsu tote pedecele de la 10 dec. 1848, spre a me pune in fruntea voastra; c'atra voi, cari de 22 de ani m'ati inaltiatu neincetatu prin voturile vostre, m'ati spriginitu cu ajutorulu vostru si m'ati remuneratu cu devotamentulu vostru, dati-mi una noua doveda de incredere.

Prin a c'a, ca veti dá unu votu afirmativu, veti co-jura amenintarile revolutiunei, veti asecura ordinea si liberatii una basa mai solida si veti face, ca coron'a se treca mai usioru la fetiorulu meu.

Inainte cu 18 ani v'ati invoitu, mai cu unanimitate, a-mi incredentia cea mai estinsa putere. Fit' si asta-di totu asiè de numerosi, spre a vota strafotarea regimulu imperialu.

Una natiune mare nu-si pote ajunge dezvoltarea sa, fara a se basa pre institutiuni, cari totu-una-data garanteza stabilitatea si progresulu.

La cererea mea, ce o indreptezu c'atra voi, spre a constata liberalele reforme realisate in cei d'in urma 10 ani, raspundeti cu „da.“

Ce se atinge de mine, eu, credintiosu originelui mele, me voi petrunde de cugetale vostre, me voi intari prin vointia voastra si nu voi incredrea ce o am in provedintia si nu voi inceta, nice nu voi cruatia ostenea de a lucrá pentru fericirea si marirea Franciei. In 23 aprile 1870. Napoleonu.

VARIETATI.

*(Programa) pentru sinodulu archidieceसानु ortodoxu conchiamatu pre Domineca Tomei 1870 1. Domineca Tomei la 8^{1/2}, ore inceperea santei Liturgie cu chiamarea santulu Duchu. 2. Domineca Tomei la 11 ore inainte de amedi deschiderea sinodulu prin cuvintarea presidiale. 3. Constituirea provisorie a unoru notari sinodali. 4. Verificarea membriloru. Apoi in zilele urmatoarie se voru tracta pre ronu cele prescise in §-fii 94. 95. si 96 d'in statutulu organicu. Dela presiulu sinodulu archidieceसानु.

*(Nationalitatele in armata ostrunguresca.) Una foia straina facandu statistica armatei ostrungure, areta proportiunea, in carea contribuiescu nationalitatele la sporirea ostei ostrungure, si anume: germanii formeza 8 regimente de infanteria, 10 batalione de venatori, 4 regimente de cavaleria si 1^{1/2}, regimentu de artileria; maghiarii formeza 12 regimente de infanteria, 10 de cavaleria si 2 de artileria; romanii: 15 regimente de infanteria, 2 batalione de venatori si 2 regimente de cavaleria; slavii: 58 regimente de infanteria, 20 batalione de venatori, 25 regimente de cavaleria si 8^{1/2}, de artileria.

Sciri electrice.

Parisu, 21 apr. Senatululu primi nou'a constitutiune cu unanimitate eschiamandu: „se traiesca imperatulu!“ si cu aceta si-amendu siedintiele pana in joi-a venitoria, candu se va publicá plebiscitul.

Madridu, 21 ap. (Siedintia cortesulu.) Figueras intreba, daca ministriu de interne a prezentatu actele relative la incidintia mai noui d'in Barcelon'a, presiedintele inse raspunde, ca nu. Ocliva cere a se ascerne actele relative la caus'a lui Montpensier; combate competintia consiliulu de resbelu; desaproba compunerea lui, precumu si modulu de pedepsa aflatu. Prim raspunde, refusandu ascernerea acestoru documente si aperandu competintia judecatoriei, compunerea ei si modulu de pedepsa Izquierde, presiedintele consiliulu de resbelu, si-esprime satisfacerea, ca si-a implenitu detoria. Ocliva si-retrage propunerea.

Bursa de Viena de la 27. Aprile. 1870.

5% metall.	60.60	Londra	123.50
Imprum. nat.	69.90	Argintu	120.70
Sorti d'in 1860	96.30	Galbenu	5.85 ^{1/2}
Act. de banca	712.—	Napoleon'd'or	9.88
Act. inst. cred.	251.—		

Proprietariu si editoriu ALEXANDRU ROMANU
Redactoru respund. interim. IOANU PORUTIU.